

AMMATTIKORKEAKOULUT UUDISTAVAT EUROOPPAA

Ammattikorkeakoulujen
rehtorineuvosto Arene ry:n
EU-vaalitavoitteet 2024

Ammattikorkeakoulut uudistavat Eurooppaa Tarvitaan rohkeampia panostuksia tutkimukseen, innovaatioihin sekä koulutukseen

Ammattikorkeakoulujen soveltava TKI-toiminta tuottaa uusia ratkaisuja Euroopan yhteisiin haasteisiin

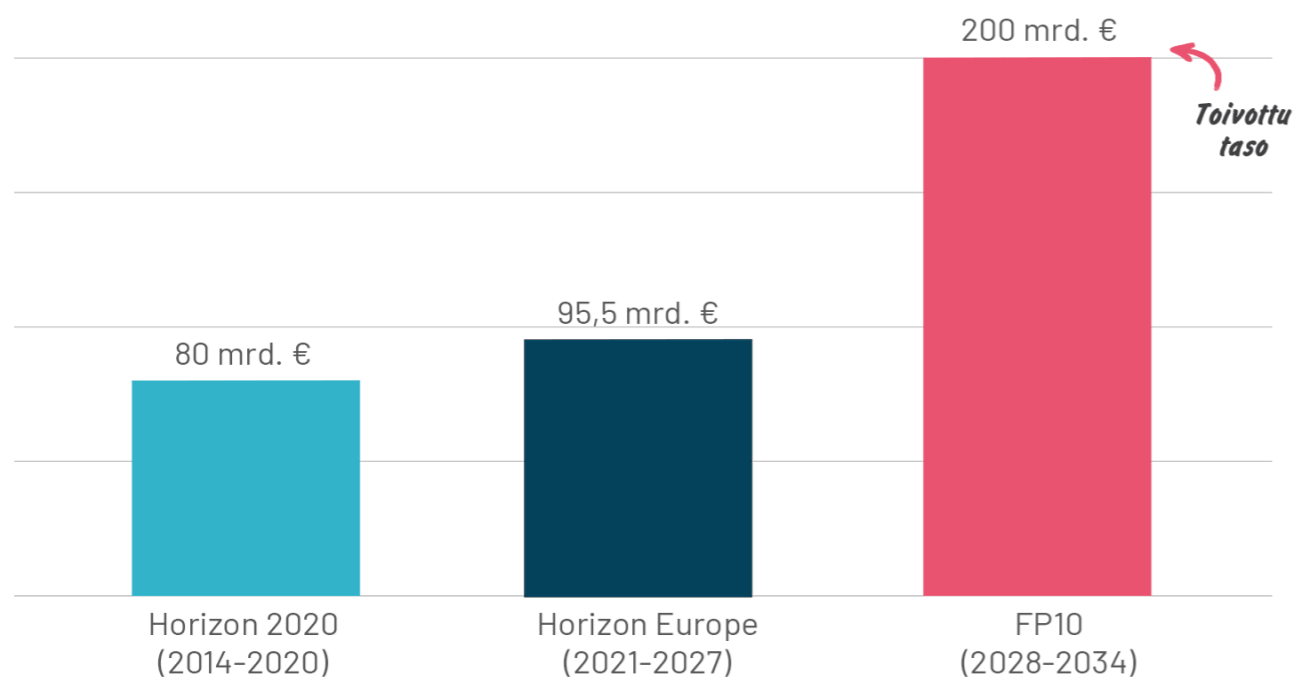
Euroopan strateginen kilpailukyky, teknologinen johtosema ja kyky selvitä kaksoissiirtymästä ovat riippuvaisia EU:n panostuksista TKI-toimintaan.

EU:n tutkimuksen ja innovoinnin seuraavan puiteohjelman (FP10) rahoitus ohjelmakaudelle 2028–2034 on kaksinkertaistettava 200 miljardiin euroon. Suomen kansallinen TKI-tavoite edellyttää ammattikorkeakoulujen rahoituksen saannon moninkertaistamista.

Puiteohjelman rahoitusta on suunnattava erityisesti korkealaatuiseen, monialaiseen ja soveltavaan TKI-toimintaan. Soveltavan tutkimuksen erinomaisuuden (excellence) mittari on vaikuttavuus, joka luo samalla edellytyksiä kansantalouden ja työllistymisen kasvulle lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä.

Tutkimuksen puiteohjelman rahoituksen tulevaisuus

Ammattikorkeakoulutus tuottaa tulevaisuuden osaamista ja vahvistaa koko Euroopan kilpailukykyä

Eurooppalaisen korkeakouluysteistyön kehittämisen on tunnustettava jäsenmaiden duaaliset korkeakoulujärjestelmät, ja siten huomioitava ammattikorkeakoulujen erityispiirteet.

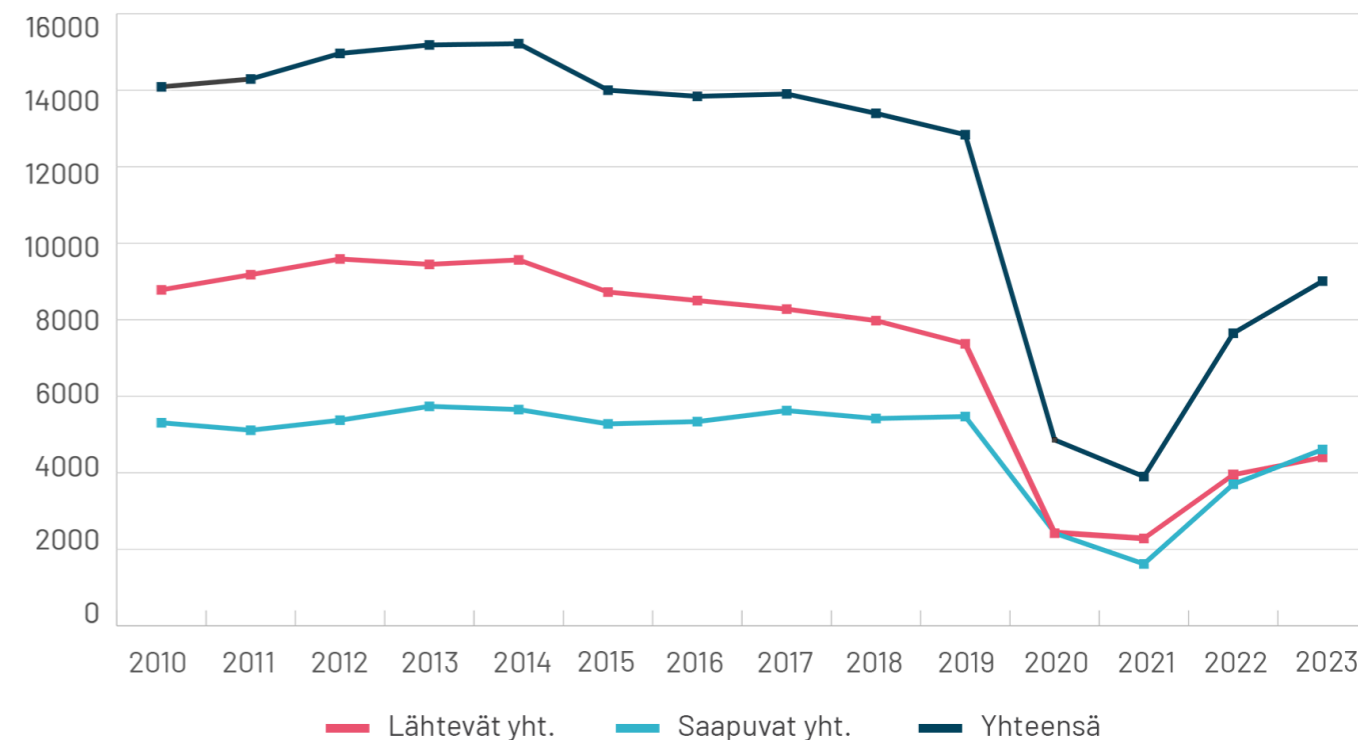
Koulutus on vahvin investointi Euroopan tulevaisuuteen. Kilpailukykyyn edistäminen edellyttää panosten lisäämistä eurooppalaisen koulutusalueen kehittämiseen.

Erasmus+ -ohjelman budjetti tulee kaksinkertaistaa rahoituskaudelle 2028–2034, sillä ohjelma tukee monin tavoin korkeakoulujen kansainvälistymistä. Lisäksi rahoitusta on kohdennettava ”Eurooppalaiset korkeakoulut” -aloitteen pitkäkestoiseen ja laajaan kehittämiseen.

Erasmus+ -liikkuvuus on nostettava EU:n liikkuvuustavoitteen 2030 mukaiselle tasolle: liikkuvuuteen osallistuvien opiskelijoiden osuus on korotettava 25 prosenttiin korkea-asteen tutkinnon suorittaneista. Suomessa viime vuosina heikentyneet liikkuvuusluvut on palautettava noin 8000 vuosittaiseen vaihtojaksoon. Tavoite vastaa samalla uutta EU-tason liikkuvuustavoitetta.

Ammattikorkeakoulujen opiskelijavaihdon kehitys 2010–2022

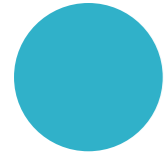

Koulutuksen ja tutkimuksen vahvempi yhteys ammattikorkeakouluissa vahvistaa Euroopan kestävyyttä

EU:n sääntelyn on tuettava ammattikorkeakoulujen mahdollisuuksia kehittää koulutus-, tutkimus- ja innovaatiotoimintaa.

EU:n TKI- ja koulutuspolitiikan välisiä siiloja on ylitettävä ja purettava. Molempien politiikka-alojen on kuuluttava jatkossakin saman EU-komissaarin portfolioon.

EU:n rahoitusohjelmien välisiä synergioita on yksinkertaistettava ja niistä on tiedotettava entistä selkeämmin.

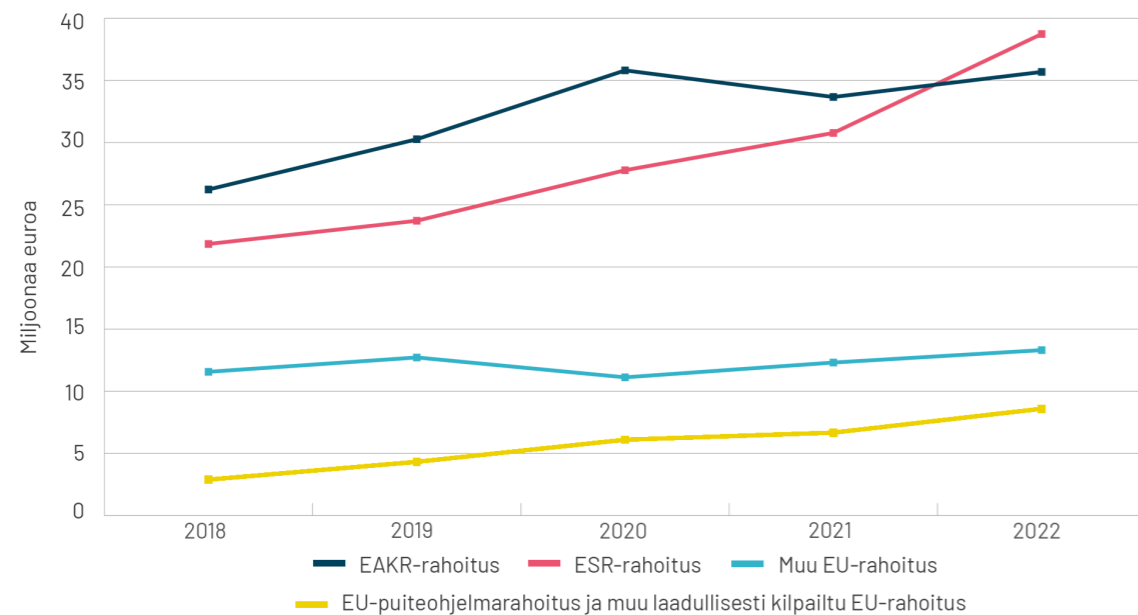
TKIO eli tutkimuksen, kehittämistoiminnan ja koulutuksen nivoutuminen yhteen on ammattikorkeakouluille ominainen toimintamalli, jolla vahvistetaan opiskelijoiden ongelmanratkaisukykyä, opetuksen työelämälähtöisyyttä ja TKI-toiminnan yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

EU:n TKI-rahoitukseen kohdistuvia panostuksia on tarkasteltava kokonaisuutena. EU:n rakennerahastojen on tulevaisuudessa palveltava suomalaisen ammattikorkeakoulukentän soveltavaa TKI-toimintaa alueellisista lähtökohdista käsin.

Korkeakoulujen edunvalvonnan kannalta on tärkeää, että mahdollisimman moni suomalainen europarlamentaarikko hakeutuisi jäseneksi EU:n TKI-politiikan ja EU:n koulutuspolitiikan tulevaisuuden kannalta keskeisiin valiokuntiin (ITRE- ja CULT-valiokunnat).

Ammattikorkeakoulujen saaman EU:n TKI-rahoituksen kehitys 2018-2022

Yksityiskohtaiset tavoitteet:

Euroopan menestys perustuu korkealaatuisen ja vaikuttavaan TKI-toimintaan

- 1) Euroopan tutkimus- ja innovaatiopolitiikka on asetettava korkealle tulevan Euroopan komission strategisella agendalla (2024-2029). Ilman riittäviä panostuksia EU:n TKI-politiikkaan, Euroopan strateginen kilpailukyky ja teknologinen johtoasema ovat uhattuina. EU:n riittävät investoinnit TKI-politiikkaan tukevat myös Euroopan kyvykkyyttä ennakoita, valmistautua ja sopeutua sekä nykyisiin että tuleviin kriiseihin.
- 2) EU:n tutkimuksen ja innovoinnin seuraavalle puiteohjelmalle (FP10) on turvattava riittävät resurssit ensi ohjelmakaudelle 2028-2034. Rahoituskuoren koko tulee kasvattaa 200 miljardiin euroon. Nykyisellään jopa 71 % korkealaatuisista hankehakemuksista jäävät ilman rahoitusta Horisontti Eurooppa -puiteohjelmasta. Lisäksi riittävä budjettikuori tukee strategista ennakoitua yllättäviin kriiseihin.
- 3) Soveltava tutkimus täyttää TKI-toiminnan korkeat laatuksiteerit ja ylittää eksellenssiin EU:n tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmassa. Puiteohjelman rahoitusta on suunnattava erityisesti korkealaatuisen, monialaiseen soveltavaan TKI-toimintaan. Ammattikorkeakouluilla on paljon annettavaa konkreettisten ratkaisujen kehittämiseksi ja pilotoinnille vihreän tai digitaalisen siirtymän synnyttämiin yhteiskunnallisiin haasteisiin. Soveltava tutkimus synnyttää otollisia yhteistyömahdollisuuksia yritysmailmaan, mikä tehostaa puolestaan sen yhteiskunnallista vaikuttavuutta.
- 4) Ammattikorkeakoulut ovat sitoutuneet eurooppalaisen tutkimusalueen kehitystyöhön, mikä edistää laadukkaita ja luotettavia toimintaolosuhteita rajat ylittävälle tutkimus- ja innovaatioyhteistyölle eri jäsenmaiden välillä Euroopassa. Ammattikorkeakoulujen kannalta kiinnostavia toimia ovat mm. TKI-toiminnan laadullisen arvioinnin kriteeristön kehittäminen (CoARA), TKI-tulosten tehokkaamman käyttöönoton tukeminen ja tutkijoiden urapolku-mahdollisuuksien edistäminen.
- 5) EU:n TKI- ja EU:n koulutuspolitiikan välisiä rakenteellisia siiloja on ylitettävä ja purettava. EU-tason korkeakouluja koskevan poliittisen toimintaympäristön tukemisessa on olennaista tiivis yhteistyö ja vuoropuhelu komission eri pääosastojen välillä jo uusien aloitteiden suunnitteluvaiheessa (DG RTD, DG EAC, DG EMPL, DG REGIO, DG EMPL). EU:n TKI- ja koulutuspolitiikan on kuuluttava myös jatkossa saman EU-komissaarin portfolioon.

Komission on tiedotettava korkeakouluja selkeämmin EU-rahoitusohjelmien välisistä synergioista ja lisättävä yhteyksiä entisestään ohjelmien välillä. TKI-toiminnan ja korkeakoulutuksen kehittämisen välinen yhteys tulee saattaa mahdollisimman saumattomaksi. EU-rahoitteisten TKI-hankkeiden tulosten vaikuttavuutta on arvioitava myös korkeakoulutuksen kehittämisen ja opiskelijoiden osaamisen vahvistamisen näkökulmasta.

Nykyinen komissio on ottanut tavoitteekseen sadan eurooppalaisen innovaatiolaakson muodostamisen alueellisten innovaatiokuilujen kuromiseksi umpeen. EU:n TKI-puiteohjelman ja rakennerahastojen välisiä synergioita on kehitettävä ja sujuvoitettava tulevilla ohjelmakaudella. Synergioiden vahvistamisella on mahdollista vahvistaa elinvoimaisia alueellisia innovaatioekosysteemejä sekä tiivistää niiden välistä eurooppalaista yhteistyötä.

- 6) Suomalaisten europarlamentaarikkojen tulisi hakeutua jäseniksi Euroopan parlamentin teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokuntaan (ITRE) uudella vaalikaudella (2024–2029). Näin turvattaisiin suomalaisen korkeakoulukentän äänen kuuluvuus valiokunnan keskusteluissa EU:n TKI-politiikan tulevaisuudesta.

Osaaminen ja koulutus muodostavat Euroopan kilpailukyvyn ja innovoinnin perustan

- 1) Koulutuspolitiikan tavoitteet ja toimivalta: Eurooppalaisen korkeakoulu-yhteistyön kehittämisen taustalla on tunnustettava jäsenmaiden duaaliset korkeakoulujärjestelmät ja siten huomioitava ammattikorkeakoulujen ja -koulutuksen erityispiirteet. Vaikka jäsenmaat vastaavat toissijaisuusperiaatteen mukaisesti kansallisista koulutusjärjestelmistään, EU:n täydentävää toimivaltaa on vahvistettava eurooppalaisen korkeakoulu-yhteistyön tiivistämisessä ja koulutuksen laadun tukemisessa. Ammattikorkeakoulut ovat sitoutuneet eurooppalaisen koulutusalueen strategiaan painopisteisiin ja koulutusalueen jatkokehittämiseen vuoteen 2030 mennessä. Samalla selkeytämme ja vahvistamme ammattikorkeakoulujen asemaa tasavertaisina korkeakouluina yliopistojen rinnalla.
- 2) Koulutus on vahvin investointi Euroopan tulevaisuuteen. Erasmus+ -ohjelman budjetti on kaksinkertaistettavat rahoituskaudelle 2028–2034. Ohjelmasta tuetaan sekä opiskelijoiden että henkilöstön eurooppalaista liikkuvuutta ja korkeakoulualan kehittämishankkeita. Samalla apurahojen kokoa on suurennettava ja hankehakuprosesseja kevennettävä.
- 3) Erasmus+ -ohjelman budjetin kasvattaminen on tärkeää myös Suomelle, jossa koronapandemia ja lisääntynyt paine lyhyempiin opiskeluaikoihin ovat heikentäneet nuorten halukkuutta kansanväliseen liikkuvuuteen ja opiskelijavaihtoon. Erasmus+ -ohjelma on keskeinen instrumentti ammattikorkeakouluille, jotta opiskelijaliikkuvuuden luvut saadaan palautettua aikaisempien vuosien tasolle (n. 7000–8000 vaihtojaksoa per vuosi). Tavoite on yhtenevä myös EU:n uuden liikkuvuustavoitteen 2030 kanssa: liikkuvuuteen osallistuvien opiskelijoiden osuus tulisi nostaa 25 prosenttiin korkea-asteen tutkinnon suorittaneista.
- 4) Seuraavan komission on sitouduttava ”Eurooppalaiset korkeakoulut” -aloitteen kokonaisuvaltaiseen ja pitkäkestoiseen kehittämiseen. Korkeakouluallianssien rakenteellisen yhteistyön moniulotteista vaikuttavuutta koulutus-, innovaatio- ja tutkimusyhteistyölle pitää arvioida läpinäkyvästi, mutta samalla vaikuttavuuden arvioinnille pitää jättää riittävästi aikaa. Komission tulee edistää dynaamista vuoropuhelua ja avointa parhaiden käytäntöjen jakamista tulevan 60 eurooppalaisen korkeakouluallianssin sekä allianssiin kuulumatto-

mien eurooppalaisten korkeakoulujen välillä. Mahdollisimman monella suomalaisella ammattikorkeakoululla on oltava mahdollisuus osallistua eurooppalaisten korkeakouluallianssien yhteistyöhön.

Allianssit ovat luonteva väylä, jonka kautta suomalaiset korkeakoulut voivat kehittää kapasiteettiaan ja eurooppalaisia verkostojaan EU:n kilpaillun TKI-rahoituksen saannon kasvatamiseksi. Allianssien pitkäkestoiset kehitysnäkymät edellyttävät Erasmus+ -rahoituksen sekä muiden täydentävien EU-rahoituslähteiden tarjontaa alliansseille (2028–2034). Kannatamme Komission suunnitelmaa uudesta investointipolusta, jonka ytimessä ovat allianssien rahoituspohjan ennakoitavuus ja eri rahoituslähteiden synergioiden kehittäminen.

- 5) Euroopan osaamisen teemavuoden 2023 kunniaksi peräänkuulutamme, että EU:n osaamispoliittiset tavoitteet on säilytettävä korkealla EU:n strategisella agendalla (2024–2029). Pidämme tärkeänä, että komissio rohkaisee jäsenmaita jatkamaan toimia korkeakoulututkimusten vastavuoroisen tunnustamisen helpottamiseksi ja yhtenäistämiseksi EU:ssa. Ammattikorkeakouluille tulee tarjota monipuolisia EU-rahoituslähteitä jatkuvan oppimisen tueksi, ja työelämän osaajille pitää taata mahdollisuuksia osaamisensa päivittämiseksi ja tunnustamiseksi kaikkialla Euroopassa.
- 6) Suomalaisten europarlamentaarikkojen tulisi hakeutua jäseniksi Euroopan parlamentin kulttuuri- ja koulutusvaliokuntaan (CULT) uudella vaalikaudella (2024–2029), sillä valiokunnassa ei istunut yhtään suomalaista europarlamentaarikkoa nykyisellä kaudella. Näin turvattaisiin suomalaisen korkeakoulujärjestelmän erityispiirteiden ja intressien välittyminen valiokunnan työskentelyyn ja eurooppalaiseen keskusteluun.

AMMATTIKORKEAKOULUT UUDISTAVAT EUROOPPAA

